

Testvéreim, tartsunk önvizsgálatot! Vegyük számba, mi hiányzik az életünkben, milyen ürességek sírnak a lelkünkben? Fáj-e, hánt-e ez az üresség, hiány? Tárjuk ki őszintén a lelkünket magunk és Isten előtt, s higgyük őszinte hittel, hogy Ő jön és betölt. Ámen.

SZÉKELY LÁSZLÓ

KÖTÉSEK

Mt 18,18

Különbözőképpen éljük az életet, aszerint, hogy miként értékeljük s mi-nek tekintjük azt.

Van, aki elődei anyagi helyzeténél fogva átsétál az életen, mint egy ragyogó palotán. Van, aki súlyos anyagi gondokkal küzd és szűkre szabott évtizedeit munkában, állandó áldozathozatalban és nélkülözésben tölti el. Van, aki játéktérnek tekinti az életet, közben ő maga is, festett bohócként, szerepet játszik szüntelen, szavakkal, szívekkel, becsülettel, ígérettel, erényekkel s erkölcsökkel, csak hogy felszínen maradhasson. Van, aki az áldozathozatalra legjobb alkalomnak véli az életet s lemondva minden földi örömről, a vezeklés kolostoraiba vonul, s a "memento mori" jelszavával készül az üdvösségre. Van, aki kozmopolitaként a világ vándora. Nyugtalanul hajszolja magát új partok, friss vágyak és érvényesülések felé, aki sehol sincs otthon és mindenütt gyökértelen.

Nem áll jogunkban ítéletet vagy elmarasztaló véleményt, dicséretet vagy helyeslést mondani egyik felfogás és gyakorlati módszer felett sem. De úgy véljük, hogy aki a tiszta jézusi kereszténység követője, a felvilágosult hit- és életfelfogás tanúságtevője, az szilárdan megáll a lét alapját és szüntelen fejlődését képező erkölcsi értékek védelmének álláspontján, azok ápolásának és gyarapításának gondolata és gyakorlata mellett. Életének van tartalma, nemes célja, s küzdelmes munkája nyomán felsőbbrendű elégtétel fakad. Aki érti a múlt idők szavát, felméri a jelen értékeit és számot vet - józanul - a jövő kívánalmaival, az az ember gyökeret eresztett a jézusi gondolat szellemvilágában s a vallásos élet termőtalajában. Törvény az is, hogy minél mélyebbek a talajban a fának gyökerei, tomboló viharban, pusztító szélben szilárdabban, biztonságosabban dacol a vésszel és a mostoha idővel.

Ez a kötés pedig szétszakíthatatlan, mint az evangéliumi szeretet, síríg tartó, mint az eskü alatt fogadott hűség, feddhetetlen, mint a hófehér lelkiismeret. Ez az elkötelezettség - a fennkölt, felelősséggel gondolkozó és érző ember számára - gyönyörűsége és könnyű teher, elszakadás a könnyelmű élet talajából és vállalása a felsőbbrendű világ értékei ápolásának és megőrzésének.

Sokszor viharos, de mindig küzdelmes, nem mindig napsütéses, de sokszor vajúdó életünk folyamán érezzük, hogy elszakíthatatlanul ehhez a föld-

höz tartozunk, és ez nem romantika, de felelősségteljes feladat. Nem utalunk a honvágyra, mert félreértésre adnánk okot, de hivatkozhatunk mindennapi kenyerünkre és nyugalmunkra. Ezen a földön teremtettek számunkra a mi elődeink életlehetőséget, kultúrát, otthont és biztonságot. Ebben a földben van meggyökerezve a több mint négyszáz éves egyházi múlt, a maga értékeivel és tartalmával. Honnan ered ez a kötés? Nagyon mélyről. "Anyaoľból/ szegénységből, motyogásból/ kínzó gondolat túlhordásából,/ végtelen földhöz kötöttségből/ röghöz tapadó nagy hűségből." (Magyari Lajos: "Kötések.")

Ennek a kötésnek szerkezeti összetétele megmagyarázhatatlan, megfejtethetetlen és kielemezhetetlen, mint a szeretet, a hűség, az öröm és a diadal. Kik komolyan akarják megvívni a ma és a holnap békéjének harcát, azok tudják, hogy idegen földön nem nyílik számunkra virág, nem terem gyümölcs, s ha igen, fanyar és ízetlen; máshol a világon számunkra nincs tavasz, s ha lenne is, nem értené rügyezésünket és virágzásunkat senki sem. Nem gyermekkorunk nosztalgikus vonzalma, de a felnőt t ember számvetése készítet arra, hogy együttérezzünk a költővel, amikor ezt vallja: "Nem a fenyők, a hegyek, a borvizek,/ nem mítosz, nem ködlő hangulat,/ nem a születés híbor mágija,/ mi e földdel engem összead./ A szépség, a vérség mind kevés / több kell ide: hű számvetés -/ itthon vagy, itt lehetsz magad,/ kötések kötnek, hogy légy szabad,/ léted csak itt lelheti igazát,/ lényegét: házat és hazát."

Itt kell megteremtelnünk, meggyökereztetnünk mindazt, amit elvár tőlünk a jövő nemzedéke: biztonságos békét, testvéri egyetértést, közös teherhordozást, az összefogás és az erkölcsös élet tiszta örömeit.

A másik kötés, amely egymáshoz kapcsol: értékes és zengő, ősi anyanyelvünk. Csak általa tudjuk megérteni a múltnak hozzánk küldött üzenetét, s csak az ő szavaival közölhetjük testamentumunkat a jövő számára, azt, hogy legyenek becstelenek, jó, megértő, békességben élő emberek, jobban, mint ahogy mi voltunk.

Anyanyelvünk közli velünk azt a fokozatos fejlődést, amely tudományban, művelődésben, mindennemű alkotásban és sokszor a lehetetlenséggel vívott küzdelemben biztosította helyünket ebben a világban. Az anyanyelv zengéséből miatánkok áhítata, balladák, hősköltemények, szerelmek vallo-mása, csaták szomorú zenéje és diadalok öröme hangzik felénk. Anyanyelvünk szavával tanultuk meg a szeretet törvényeit, az erkölcs parancsolatait, s azon a hangon hallottuk meg szülőfalunk üzenetét, amikor ünnepelni, együtt örüdeni, vagy temetni hazahívott. Anyanyelvünkön írott könyvekből tárult eléink a képletek, számok, szintézisek tudományos világa, amelyre ma építeni tudunk, s mint ősforráshoz vissza-visszatérünk.

Ifjú vagy egyre lassabban ballagó, öreg diákoknak is szól az író kérő figyelmeztetése: "Maradjon meg tisztán, töretlenül bennetek az ifjúság, a lobogó lelkesedés, a hinni és bízni akarás, hogy csillaggá ötvöződhessetek a hűségben a szülőföldhöz, amelyben őseitek csontja porladozik, a hűségben a megtartó anyanyelv mindenegy szavához, a hűségben a munkához, teremtéshez! És soha el ne feledhessetek: itt éltek, ahonnan a halál sem fújhat el, de elfújhat és el is fúj a legkisebb sápatag szél is, ha bomlik a hűség kötése." (Molnos Lajos cikke az Igazság 1983. jún. 15-i számában.)

Végül számunkra a legmélyebben gyökerező, szent kötés, a mi unitárius hitünk. Ez teremtette meg atyáinknak a derűs élet- és világszemlélet lehetőségét, a hit és a tudás nélkülözhetetlen összhangját, mindkettőnek akadálymentes fejlődését, a hit és gondolkodás szabadságát, a vallásos élet parancsmentes gyakorlatát és a vallásos türelem törvényes biztosítását. A világon élő vallásos szabadelvűséget hirdető közössége osztatlan tisztelettel, múltunk és munkánk iránti elismeréssel tekint felénk. Írott és őrzött értékeinket, valláserkölcsei hagyományainkat, nem kevésbé tiszta és haladó állásfoglalásunkat az emberi társadalom döntő kérdéseivel kapcsolatosan nagyra értékelik az arra hivatottak. Nem hivalkodó hűszkeséggel, de féltő öntudattal, halálíg tartó hűséggel és szent kötéssel ragaszkodunk egyházunk múltjához, lelki, szellemi és anyagi javainak megőrzéséhez és gyarapításához. Mindezekért felelősséget is vállalunk. A múlt példáinak tanúsága szerint, aki ezt a kötetést könnyen feloldotta, széttörte lelkét, s valahol a mélyben sokszor megszólalt a hazahívó lelkiismeret. Aki külső kényszerből vagy érdekből széttépte ezt a kötetést, gyökértelen maradt s halálíg sérülten mindig visszavágyik a világosságát, haladást és e földi életben boldogságot hirdető és munkáló unitárius közösség körébe.

Hirdetjük és meg vagyunk győződve arról, hogy amit e földön szent kötések ápolásában megőriztünk, a mennyben is kötve léssen. Anyagi és szellemi értékeink vigyázására e földi életben a múlt és a jövő kötelez. Ha a hűség kötése által mi azt megtettük, önátadásunk minden bizonnal elégtételünk lesz nekünk a földi élet után is. Ámen.

BENEDEK SÁNDOR

NE SZÓVAL SZERESSÜNK

1Kor 13,8

"Ma minden virág értetek nyílik,/ És minden gyermekszív értetek repes,/ Rólatok zeng dicséretet a dal:/ Anyák, ti jók, ti édes, kedvesek."

A társadalmi, de az egyházi élet különböző alkalmain, fórumain nagyon sokan és sokszor beszéltek, beszélünk az anyai hivatás szépségéről, betöltéséről, az anyák felelősségéről. De hármennyre is lehangoló, az eszmei értékelést az esetek többségében náttérbe szorítja az anyagi kérdésekkel való túlzott foglalkozás. Tagadhatatlan tény - és ez nem csak a mi korunk velejárója -, hogy az anyagi gondok nagyon sokszor megbénítják, gúzsba kötik a legszebb, legszentebb kérdésekkel való zavartalan foglalkozást. Minden bizonnal ennek a kérdésnek a meglátása, felismerése készített 75 esztendővel ezelőtt egy pennsylvaniai lányt arra, hogy az Egyesült Államok szenátusához forduljon az a kéréssel, hogy május első vasárnapját nyilvánítsák hivatalos ünnepnek az édesanyák tiszteletére, és nevezzék ezt a napot "Anyák napjának." Az első hallásra gyerekesnek tűnő javaslat sok és hosszas vitát váltott ki a haza dolgaival-